

SİSTEMİK ÖNEMLİ BANKALAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sistemik önemli bankaların belirlenmesine, bu bankaların sistemik önemli banka tamponu olarak bulundurmaları gereken ilave çekirdek sermaye ile tabi olacakları diğer yükümlülüklerle ve ilave çekirdek sermaye gereksiniminin karşılanamaması halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43 üncü ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alt gösterge: Göstergeleri oluşturan alt kalemleri,
- b) Bağlantılılık skoru: Bankanın bağlantılılık kriteri dikkate alınarak hesaplanan skorunu,
- c) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankayı,
- ç) Büyüklük skoru: Bankanın büyüklük kriteri dikkate alınarak hesaplanan skorunu,
- d) Eşik skor: Sistemik önemli bankaların gruplandırılmasında kullanılan ve grup skor aralıklarının başlangıç ve bitişini temsil eden genel skor büyüklüklerini,
- e) Gösterge: Büyüklük, bağlantılılık, karmaşıklık ve ikame edilemezlik kriterlerini oluşturan alt kalemleri,
- f) Gösterge temelli yaklaşım: Büyüklük, bağlantılılık, ikame edilemezlik ve karmaşıklık kriterlerini temsil eden göstergeler dikkate alınarak bankaların sistemik önemliliklerinin ölçülmesine dayalı yaklaşımı,
- g) İkame edilemezlik skoru: Bankanın ikame edilemezlik kriteri dikkate alınarak hesaplanan skorunu,
- ğ) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- h) Karmaşıklık skoru: Bankanın karmaşıklık kriteri dikkate alınarak hesaplanan skorunu,
- ı) Kriter: Göstergelerden oluşan ve sistemik önemliliğin belirlenmesinde kullanılan büyüklük, bağlantılılık, ikame edilemezlik ve karmaşıklık ölçütlerinden her birini,
- i) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- j) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- k) Mali kesim kuruluşları: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarını ve finansal kuruluşları,
- l) Özkaynak: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan özkaynağı,
- m) Risk ağırlıklı varlıklar tutarı (RAVT): 5/11/2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan risk ağırlıklı varlıklar tutarını,
- n) Seviye 3 varlıklar: 30/12/2012 tarihli ve 28513 ikinci mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gerçeğe Uygun Değer Ölçümüne İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 13) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 5)’e göre Seviye 3 olarak kabul edilen varlıkları,
- o) Sistemik önemli banka: 5 inci madde çerçevesinde sistemik önemli banka olarak kabul edilen bankaları,
- ö) Sistemik önemli banka tamponu: Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hesaplanan sermaye tamponlarından farklı olarak, sistemik önemli bankaların bulundurmaları beklenen ilave çekirdek sermaye tutarını,
- p) Sistemik önemli banka tamponu oranı: Sistemik önemli banka tamponu olarak bulundurulması gereken ilave çekirdek sermayenin hesaplanmasında esas alınan oranı,

r) Sistemik önemlilik eşik skoru: Bankaların sistemik önemli olarak belirlenmelerinde kullanılan asgari genel skor büyüklüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sistemik Önemli Bankaların Belirlenmesi ve Gruplanması

Sistemik önemlilik derecesinin hesaplanması

MADDE 4 – (1) Bankaların sistemik önemliliklerinin belirlenmesinde gösterge temelli yaklaşım kullanılır. Bu yaklaşımda büyüklük, bağlantılılık, karmaşıklık ve ikame edilemezlik kriterleri ile bu kriterlere ait göstergeler ve alt göstergeler dikkate alınır.

(2) Bankanın sistemik önemliliğine dair genel skoru aşağıdaki sıra ile hesaplanır.

a) Banka gösterge tutarı, o göstergeye ait olan ve Ek'teki tabloda yer alan alt göstergelerin tutarlarının toplamıdır.

b) Banka gösterge skoru, banka gösterge tutarının, tüm bankaların o göstergeye ait tutarları toplanarak bulunan sektör gösterge tutarına bölünmesi ve 10.000 ile çarpılması suretiyle hesaplanır.

Banka gösterge skoru = Banka gösterge tutarı/Sektör gösterge tutarı*10.000

c) Banka kriter skoru, o kritere ait olan ve Ek'teki tabloda yer alan göstergelerin skorlarının eşit ağırlıklı ortalamasıdır.

ç) Banka genel skoru; büyüklük kriter skoru %40, bağlantılılık kriter skoru %20, karmaşıklık kriter skoru %20, ikame edilemezlik kriter skoru %20 oranında dikkate alınmak üzere, kriter skorlarının ağırlıklı ortalaması bulunarak hesaplanır.

d) İkame edilemezlik kriter skoru 500'den büyük olamaz.

(3) Alt göstergelere ait tutarlar, 8/11/2006 tarihli ve 26340 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca konsolide olarak hesaplanır.

(4) Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunmayan bankalar için, alt göstergelere ait tutarlar solo olarak hesaplanır.

Sistemik önemli bankaların belirlenmesi ve gruplanması

MADDE 5 – (1) 4 üncü madde kapsamında hesaplanan genel skoru, sistemik önemlilik eşik skorunun üzerinde yer alan bankalar sistemik önemli banka olarak kabul edilir ve bu bankalar genel skorlarına göre sistemik önem derecelerini temsil eden üç gruba ayrılır. Sistemik önemli bankaların belirlenmesi ve gruplanmasına esas teşkil edecek eşik skorlar ve grup skor aralıkları Kurulca belirlenir. Grupların skor aralıklarının eşit olması esastır.

(2) Sistemik önemliliğin belirlenmesinde banka için hesaplanan genel skor esas olmakla birlikte; Kurul, sistemik önemliliğe etki edebilecek sair hususları da değerlendirerek, sistemik önemli bankalara ait gruplamayı değiştirmeye ve bir bankayı sistemik önemli banka gruplarına dahil etmeye veya bu gruplardan çıkarmaya yetkilidir.

(3) Sistemik önemli bankalar her yıl, bir önceki yılın Aralık ayı konsolide verileri kullanılarak belirlenir ve gruplanır.

(4) Sistemik önemli banka statüsü belirlemenin yapıldığı yıldan sonraki yıl için geçerlidir. Sistemik önemli bankalar her yıl bu Yönetmelikte yer alan hususlar çerçevesinde Kurulca yeniden belirlenir.

(5) Sistemik önemli bankaların, sistemik önemliliklerinin daha fazla artmasını önlemek amacıyla, en yüksek önemlilik derecesini ifade eden grubun üstünde yer almak üzere boş bir grup oluşturulur. Yapılacak değerlendirmede sistemik önemliliğinin arttığı ve genel skoru, boş grup için öngörülen eşik skoru aştığı tespit edilen bankalar, bir sonraki yıl için boş gruba alınır ve bu süre için geçerli olmak üzere yeni bir boş grup oluşturulur.

Sistemik önemli bankalara ait gruplamanın gözden geçirilmesi

MADDE 6 – (1) Birleşme, bölünme ve devir gibi, bankaların sistemik önemliliklerinde değişiklik yapması muhtemel bir işlemin gerçekleşmesi halinde, ilgili bankaların gruplanması ve tabi oldukları yükümlülükler, Kurulca yeniden belirlenir.

Sistemik önemliliğin belirlenmesinde kullanılan yöntemin güncellenmesi

MADDE 7 – (1) Bankaların sistemik önemliliklerinin belirlenmesinde kullanılan yöntem ile eşik skorlar ve grup skor aralıkları yeni yaklaşımların ve sektörel gelişmelerin dikkate alınması amacıyla Kurulca uygun görülen hallerde güncellenebilir. Yöntem, eşik skorlar ve grup skor aralıklarının, sistemik önemli bankaların ilk kez belirlendiği tarihten itibaren üç yıl boyunca değiştirilmemesi esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sistemik Önemli Bankalara Ait Yükümlülükler, Uyumsuzluk, Hesaplama ve Bildirim Dönemi

Sistemik önemli banka tamponu

MADDE 8 – (1) Sistemik önemli bankalar, belirlemenin yapıldığı yıldan sonraki yıl için sistemik banka tamponu bulundurmamakla yükümlüdür.

(2) Sistemik önemli bankalar için ilave çekirdek sermaye tutarı, bu bankaların konsolide bazda hesapladıkları çekirdek sermayelerinin 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 29 uncu maddesi uyarınca sağlanması gereken çekirdek ve ana sermaye yeterliliği oranları ile sermaye yeterliliği standart oranını karşılamak üzere kullandıkları çekirdek sermaye tutarını aşan kısmıdır.

(3) Sistemik önemli bankalar için ilave çekirdek sermaye gereksinimi, Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen ve konsolide bazda hesaplanacak olan ilave çekirdek sermaye gereksinimine ek olarak, bankanın bulunduğu gruba karşılık gelen ve aşağıdaki tabloda yer alan sistemik önemli banka tamponu oranının konsolide RAVT ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı ifade eder.

4. Grup (Boş)	%3
3. Grup	%2
2. Grup	%1,5
1. Grup	%1

(4) 5 inci madde çerçevesinde yeni bir boş grup oluşturulması halinde, bu gruba uygulanacak sistemik önemli banka tamponu oranı Kurulca belirlenir.

(5) Sistemik önemli bankaların tabi olacakları diğer yükümlülükler Kurulca belirlenir.

Uyumsuzluk

MADDE 9 – (1) Sistemik önemli bankalar için ilave çekirdek sermaye tutarının, ilave çekirdek sermaye gereksiniminden daha düşük olması halinde, ilgili bankaya, söz konusu yükümlülüğe tabi oldukları yıl için Sermaye Koruma ve Döngüsel Sermaye Tamponlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddeleri kıyasen uygulanır.

Hesaplama ve bildirim dönemi

MADDE 10 – (1) Bankalar, 4 üncü madde kapsamında yapılacak hesaplama ile ilişkin raporlamalarını, yıllık bazda yaparlar. Sistemik önemli bankalar 8 inci madde kapsamında yapılacak hesaplamalarını, belirlemenin yapıldığı yılı takip eden takvim yılının konsolide sermaye yeterliliği standart oranı hesaplama ve bildirimleriyle aynı dönem ve tarihlerde, bu standart orana ilişkin tablolar içerisinde Kuruma bildirmek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sistemik önemli bankaların ilk kez belirlenmesi ve geçiş sürecine ilişkin hususlar

MADDE 11 – (1) Sistemik önemli bankalar, ilk kez 2014 yılı Aralık ayına ait konsolide veriler dikkate alınarak belirlenir. Bahse konu bankalar, bu Yönetmelik kapsamında belirlenen yükümlülükleri 31/3/2016 tarihi itibarıyla yerine getirmek zorundadırlar.

Sistemik önemli banka tamponu oranlarında geçiş süresi

MADDE 12 – (1) Sistemik önemli banka tamponu oranı, 1/1/2019 tarihine kadar her yıl için aşağıdaki tabloda yer verilen oranlarda uygulanır.

Gruplar	Sistemik Önemli Banka Tamponu Oranları (%)		
	2016	2017	2018

4. Grup (Boş)	0,75	1,5	2,25
3. Grup	0,5	1	1,5
2. Grup	0,375	0,75	1,125
1. Grup	0,25	0,5	0,75

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Eki için tıklayınız